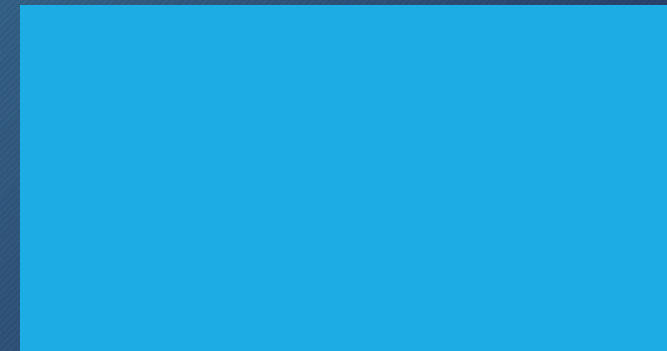

Styrket inddragelse af børn med psykiske funktionsnedsættelser

Baggrunden for projektet

Hvem er vi:

Berit Juel Christoffersen, Lektor, Cand.soc. & Socialrådgiver

Line Berg, Lektor, Cand. Jur.

Begge underviser på Socialrådgiveruddannelsen på moduler om udsatte børn og unge, og børn og unge med handicap.

Baggrunden for projektet

Lovgivningens opbygning:

FN's børnekonvention art 12

Retten til frit at udtrykke deres synspunkter i alle forhold vedrørende dem.
Især ved enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet...

Handicap konventionen art 7 =

Samme ret som art 12 + ret til at modtage bistand for at virkeliggøre denne ret.

Baggrunden for projektet

Lovgivningens opbygning:

Særlig støtte

- § 155 a, stk. 2
 - Børnesamtale v. underretning
- § 50 stk. 3
 - Børnesamtale v. BFU
- § 48
 - Børnesamtale forud for foranstaltning.

Kompenserende ydelser

-

Baggrunden for projektet- hvad så vi?

Erfaringer og tidligere undersøgelser:

- Underbelyst område - ikke megen viden om inddragelse af børn med funktionsnedsættelser
- Praksiserfaring - mindre fokus v. kompenserende ydelser
- Tidligere undersøgelse viste tendens til lav grad af inddragelse af børn med funktionsnedsættelser når der er tale om kompenserende ydelser....

Baggrunden: tidligere undersøgelse

	Procent, der har svaret ja S= socialrådgivere F= Forældre N= ()		Forskel i procent point	Sandsynlighed for, at der ved møde mellem to S er enighed om at svare: (I procent)		Sandsynlighed for, at der ved møde mellem to F er enighed om at svare: (I procent)		Sandsynlighed for, at der ved møde mellem S og F er enighed om at svare: (I procent)	
	S	F		Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
E1: Mener du, at socialrådgiveren bør snakke med Dea, inden hun bevilger aflastning?	21,2 (33)	28,6 (28)	7,4	4,5	62,1	8,2	51	6,1	56,2
E2: Mener du, at forældrene på nuværende tidspunkt bør snakke med Dea om behovet for aflastning?	50 (34)	31 (29)	19	25	25	9,6	47,6	15,5	34,5

I begge spørgsmål har respondenterne haft muligheden for at svare "kan ikke svare". I ovenstående opgørelse er disse besvarelser ikke medregnet.

Hvad ville vi undersøge?

Antagelse:

- Konstrueret opdeling af børn, medfører tendens til ulige fokus på børnenes rettigheder
 - Børn med funktionsnedsættelser er dobbelt udsatte - da de både har fysiske/ psykiske udfordringer og samtidig er højere i risiko for ikke at blive anerkendt i deres egen ret.
- + Nysgerrige på at lære mere om henholdsvis socialrådgivergivernes perspektiv og få viden om hvad børnene tænker om at blive inddraget - og hvordan.

Hvorfor er inddragelse vigtig? - Vores ståsted

En retslig begrundelse

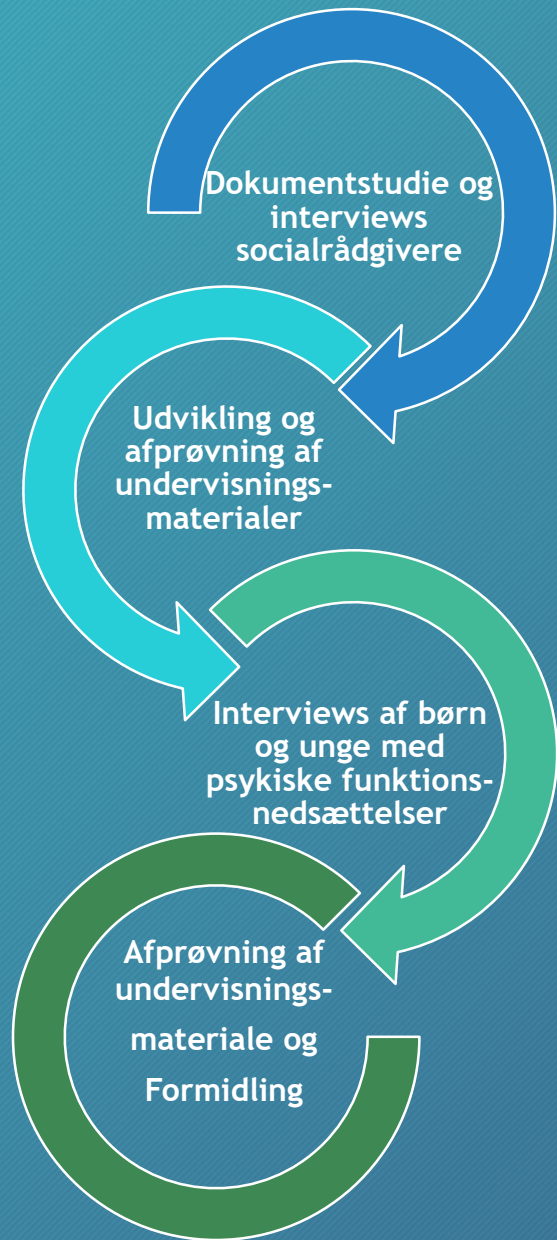
- børn med funktionsnedsættelser har i henhold til børne- og handicapkonventionen (også) ret til at blive hørt i alle forhold, som vedrører dem
- Undtagelsebestemmelser men - der bør altid foretages en socialfaglig vurdering af om og hvordan barnet skal inddrages. Vurderingen kan lede forskellige steder hen.

En begrundelse om indsigt og kvalitet:

Inddragelse af børnenes perspektiv (ved samtale eller på anden vis) bidrager med viden, som er ét af flere væsentlige perspektiver, når socialrådgiveren skal lave en helhedsorienteret afgørelse.

Projektet

- Finansieret af Socialstyrelsen
- Formål:
 - At udvikle undervisningsmateriale til Diplom- og Masteruddannelserne på børne- og unge området, som styrker de studerendes kompetencer til at inddrage børn med psykiske funktionsnedsættelser i sagsbehandlingen. Dette med fokus på at kvalificere de studerendes viden og handlemuligheder når de i deres praksis skal vurdere, om barnet skal inddrages, hvordan og med hvilken hensigt.
 - At bidrage med specifik viden inden for et komplekst og underbelyst felt, i forhold til hvad børn med psykiske funktionsnedsættelser kan og skal bidrage med i sagsbehandlingen
- Projektperiode: Forår 2019 - sommer 2023.

- **Dokumentstudie - 11 myndighedssager (kompenserende + BFU)**

Formål: Genere viden om, hvordan socialrådgivere dokumenterer deres overvejelser og faktiske inddragelse af børnene.

Udvikle realistiske vignetter til interviews af socialrådgivere

Interviews med 6 socialrådgivere med udgangspunkt i vignetter - afdækning af handletendenser, holdninger og nuværende praksis

Afprøvning på børnehandicap-moduler på diplomuddannelse.

Anvendelse af viden, eksempler og materiale fra dokumentstudie og interview af socialrådgivere

Interviews af 14 unge (15-18 år) - afdækning af holdninger og erfaringer

Planlagt: 2-3 individuelle interviews med mindre børn på specialskole

Vi vil fortælle jer om...

Stor materiale - udvalgte nedslag om foreløbige fund.

- Socialrådgiverens perspektiv på inddragelse
 - som afgørende aktører ift. om barnet inddrages
- Unges perspektiv på inddragelse i egen sag - og hvordan i dette oplæg

Socialrådgiver perspektivet....

- Undersøgt ved:
 - dokumentstudie
 - interviews på baggrund af vignet - Sagen om Emil:

Beskriver socialrådgiver, der har samtale med Emils forældre, der afslutningsvis søger om aflastning i hjemmet i 5 timer om ugen.

Emil er 10 år og har diagnoserne infantil autist og lettere mental retardering. Han går i 4. klasse på en specialskole og har en lillebror, Magnus, som er 5 år.

Forældrene beskriver Emil som en dreng der gør u hensigtsmæssige ting hvis de ikke er omkring ham - bliver ofte vred og slår sin lillebror. Især mor føler sig belastet, og der er efterhånden et højt konfliktniveau i hjemmet.

Socialrådgiver perspektivet: Svar på spørgsmål inden interviews

Mener du, at socialrådgiveren Anne bør have en samtale med Emil inden hun træffer afgørelse om ansøgning om 5 timers aflastning om ugen (kompenserende ydelse)?

- Ja: 1
- Nej: 4
- Ved ikke: 1 (nej)

Socialrådgiverperspektivet: Tre fremtrædende begrundelser

- 1)Tolkning af lovgivningen
- 2)Det beskrevne psykiske funktionsniveau
- 3)Frygten for at gøre barnet ondt

Socialrådgiverperspektivet:

1) Tolkning af lovgivningen - dokumentstudie

Hvad har vi foreløbigt set :

I sager om kompenserende ydelser er barnets perspektiv overvejende ikke beskrevet, eller meget sparsomt beskrevet (evt. fra andre end barnet).

- I flere sager er vi i tvivl om, om SR har mødt barnet - det fremgår ikke af sagen.
- I sager hvor barnets perspektiv ikke fremgår, er der ikke eksplicit taget stilling til at man ikke vil inddrage barnet - og der er ingen begrundelse herfor.

Der er en tydelig tendens til, at der i sager om særlig støtte er større fokus på barnets perspektiv, (der afholdes børnesamtaler)

Socialrådgiverperspektivet:

1) Tolkning af lovgivningen - formålet med aflastningen

(interviews)

”Som jeg vurderer det så er det forældrene som har brug for aflastning, og det har de sådan set, uagtet af hvad Emil han tænker om den sag. Der er det vigtigt at forældrene får noget, at der bliver frigivet nogle ressourcer og energi til at kunne varetage Emil, så netop fordi det er efter en 44/84 tænker jeg at det er en afløsning til forældrene” (E, s. 6)

Socialrådgiverperspektivet:

2) Det beskrevne psykiske funktionsniveau

”Det der med, (at) han er mentalt retarderet. Man kan ikke altid være sikker på det feedback han giver, hvor meget hold der er i det eller ja det ved jeg ikke...” (F, s. 11)

”Men min erfaring siger mig så også, med sådan nogen her (som Emil), så vil han sige at han godt kunne tænke sig noget mere fredagssnolder”. (E, s. 8)

Socialrådgiverperspektivet

2) Det beskrevne psykiske funktionsniveau - dokumentstudie

Hvad har vi foreløbigt set :

Der ses sager hvor det ikke fremgår at SR har talt med barnet, til trods for at andre fagfolk har talt med barnet og noteret at de har gode kommunikative evner - et eksempel:

X er initiativrig i kommunikationen og holder en god øjenkontakt. X virker meget interesseret i samspillet, og gør et ihærdigt forsøg på at kommunikere, både ved hjælp af verbalt sprog samt tegnstøttet tale. X er ofte i stand til at gøre sig forståelig, specielt hvis kontekst er kendt.

Socialrådgiverperspektivet:

3) Frygten for at gøre barnet ondt

”Det her er simpelthen bare en familie, der har brug for noget aflastning for at kunne hænge sammen og for at der kan tages hensyn til den anden søskende også. Så ville jeg ikke umiddelbart ... Altså fordi jeg har det sådan, man skal heller ikke overgøre tingene og vi ved også bare at sådan en gut som Emil, sådan som jeg forestiller mig han fungerer, så kunne det også godt være frygtelig voldsomt at jeg skulle komme ud og snakke med ham. Det kunne også være rigtig svært for ham, og det vil måske blive for meget, fordi kræver det her, at jeg lige kommer ud og blander mig i hans liv, havde jeg nær sagt”
(A, s. 9)

De unges perspektiv

Alle målgruppe for specialefterskole - forsinket udvikling (eksempelvis infantil autisme, hjerneskade, generelt forsinket)

Alder

- 3 på 15 år
- 5 på 16 år
- 3 på 17 år
- 3 på 18 år

Kendskab til socialrådgiver:

- Ved jeg har en, men ikke mødt: 3
- Har mødt: 8
- Er i tvivl: 3

NÅR EN SOCIALRÅDGIVER SKAL BESLUTTE NOGET OM EN UNG SOM DIG:

DET VIKTIGT AT
DER SKULLE LIGE
PLADS!
(Måske end
forældre)

M
STOR OMSØG
→ SIGNALER OG
NAR A GRÆDER
↓
LÆGGER HÅND
PÅ SKULDER
↓
IKKE OVERTVINGE
- KJ
PÆSSEND
OBS!
SÅR NITTE

15 alle
gule søx med
i simlen
15 ved
16 ruder

det blev sat!
han var på
hoved

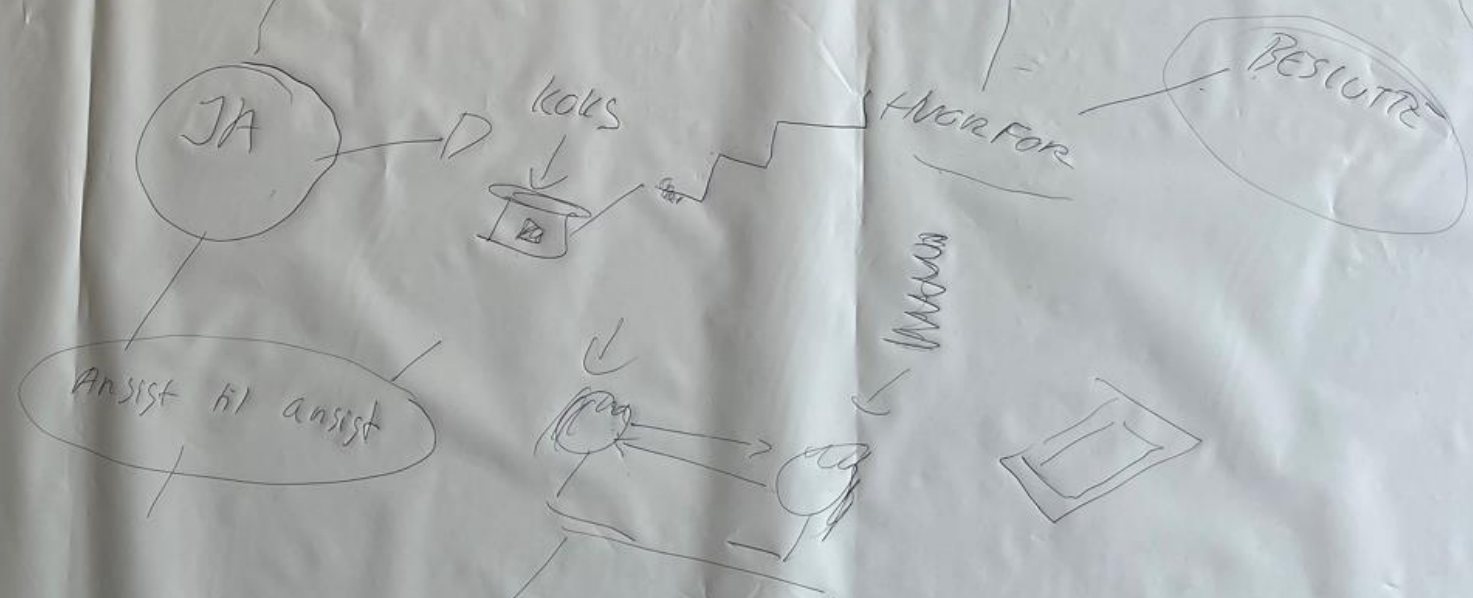
Nogen gange er
det bedre at de møder
den unge - hvad for
bare at være sammen
aut er jo ikke svært nok

Der er ingen
der lader en selv
sammen
Lad dem de
møde på det.

Der er ingen som
mig men der ligger
der

SKAL SOCIALRÅDGIVEREN
MØDE DEN UNGE?

HUOEDEN
HAR DET

klart at der
man skal arbejde med
et menneske at man
ikke har mere ansigt
til ansigt!

De unges perspektiv

Skal socialrådgiveren møde den unge?

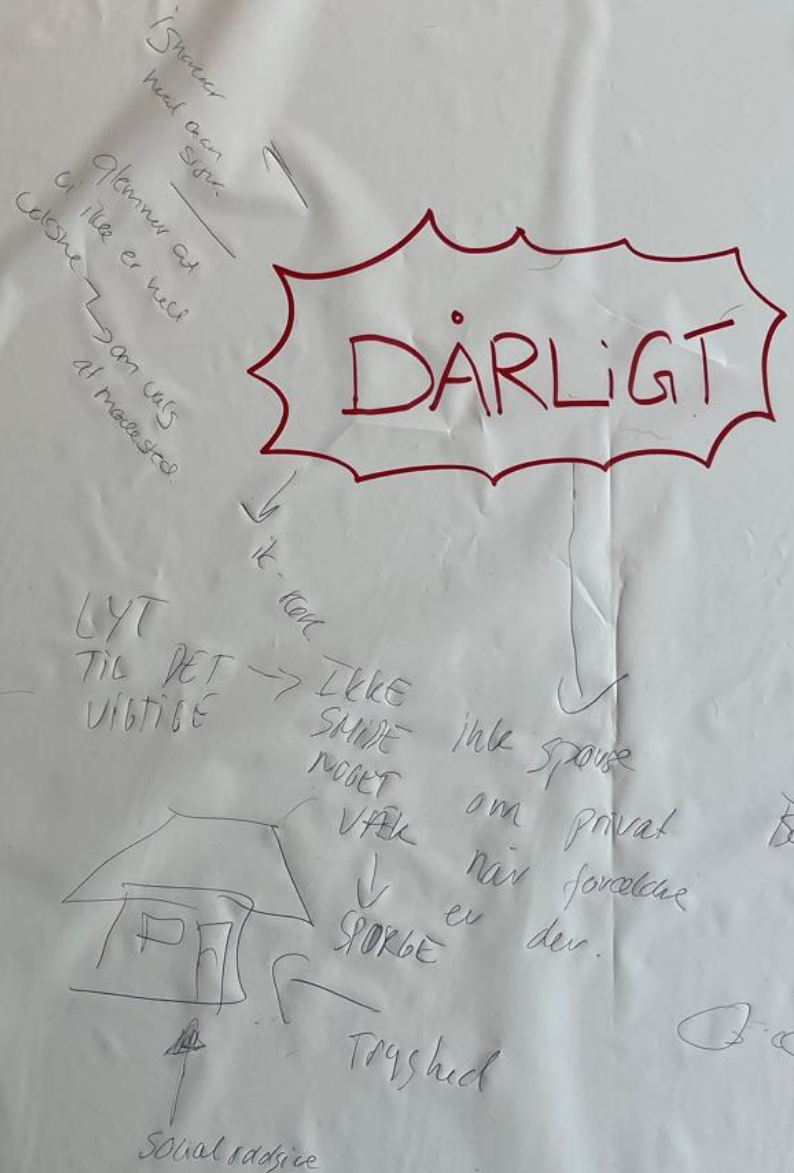
Alle sagde ja - eksempler på begrundelser der gik igen:

”Det føler jeg ærlig talt er en god ide. Nu hvor jeg husker det, så er der faktisk nogle der er kommet og snakket med mig nogle gange om hvordan ting var og sådan. Jeg føler også at det er en god ide at de kommer, fordi jeg føler så bliver det lidt nemmere fordi så kan man også lige spørge sådan ”kan I lige forklare hvad det her betyder og hvad mener I med det. Fordi nogle ting, der forstår mit hoved slet ikke noget”.

”Nogle gange er det bedst, at man (socialrådgiveren) ser ting for sig selv, for det ikke alt der kan skrives ned”

”Hvis man ikke møder dem, så tror jeg ikke man har den der oplevelse af tryghed i den handling de gør (det socialrådgiveren beslutter). Tryghed er nærmest 60 % af det hele. At man er tryk og kan stole på vedkommende, men at vedkommende også er selv en rolig person”.

GODE RÅD TIL SAMTALER MED UNGE:

De unges perspektiv

Vigtige pointer

Ikke kun kigge i papirer/diagnose - være interesseret:

”Jeg tænker at personen skal være åben overfor mig. Ikke bare se de der papirer... at man ikke sådan tænker så meget over hvad personen sådan er, men lige først oplever”

”Der var ikke noget specielt, hun var bare god generelt. Hun var i hvert fald interesseret i mig og ikke bare min diagnose og alle spørgsmålene. Det var nok tingen som gjorde hende virkelig god”

De unges perspektiv

ORD

Ikke bruge fancy ord eller store kommuneord:

”Jeg tænker i hvert fald at de skal lade være med at bruge alt for fancy ord, sådan kæmpe ord i hvert fald, altså store kommuneord, fordi halvdelen af dem forstår jeg i hvert fald ikke. Så er mit hoved bare sådan error dot error 404 brain not found”

Tale roligt og langsomt

”At man tager det roligt og langsomt. Fordi så kan folk også ligesom høre hvad man siger. Der er nogle der taler meget hurtigt”.

Kan vi mon finde et fælles luftlag?

”Det føles bare som om hovedet er helt oppe over skyerne (socialrådgiveren), og når vi så lige prikker vores hoved over, så siger de NEEED. Der skal vi ikke - der forstår vi jo ikke noget. (...) så de skal ned med hovedet (under skyerne) så vi kan forstå det”

Værdier

”Det er meget vigtigt at have (samtaler), altså, at tage børn alvorligt. Det er vigtigt. Det er vigtigt at have en anerkendende tilgang, uanset hvad børnene kommer med. Det er vigtigt at have empati for børnene. Det er det der med at tage dem alvorligt, også selvom deres svar måske kan være en anelse besværligt. Det kan jo godt være at de ikke lige siger det man gerne vil høre, og det så giver noget mere sagsbehandling. Det er meget vigtigt for alle børn”. (E, s. 13)

Spørgsmål og kommentarer.....